

Het Loonwijzer-project bestaat uit een website www.loonwijzer.nl met een salarischek voor de lonen van ruim 160 beroepen toegespitst op de situatie van de bezoeker, beschrijvingen van beroepen, een doorlopende enquête en nog veel andere informatie. De auteurs zijn betrokken bij de analyse van de enquête. In de Loonwijzer-enquête zijn jongeren en vrouwen wat oververtegenwoordigd, maar de gegevens zijn gewogen zodat ze een betere afspiegeling vormen van de Nederlandse beroepsbevolking.

WAAR ZITTEN JONGE VAKBONDSLEDEN?

In de Loonwijzer loopt al een tijdje een vraag mee: "Bent je lid van een vakbond?" Uit de gegevens over 2005 blijkt dat 24% lid is van een vakbond, aangesloten bij FNV, CNV of MHP. Dat percentage komt overeen met de recente informatie van de vakcentrales over de leden-tallen, afgezet tegen de beroepsbevolking in loondienst, inclusief werknemers met een baan onder de 12 uur. De organisatiegraad verschilt sterk naar leeftijd. Van de jongeren, hier gedefinieerd als werknemers tot dertig jaar, is 12% lid. De dertigers hebben een organisatiegraad van 21%, de veertigers van 28% en de vijftig-plussers van 36%. In deze aflevering willen we onderzoeken welke jongeren georganiseerd zijn en wat ze denken over enkele zaken waarvoor vakbonden staan.

In welke sectoren organiseren jongeren zich vooral? Bij de overheid, onderwijs, gezondheidszorg en bouw ligt hun organisatiegraad boven het gemiddelde van 12%, terwijl het in de zakelijke dienstverlening, horeca, groot- en detailhandel daaronder zit. Over het algemeen geldt dat in de sectoren waar de jongeren redelijk georganiseerd zijn, de ouderen dat ook zijn. De energiebedrijven vormen een uitzondering op deze regel. Daar is het verschil tussen de organisatiegraden van ouderen en jongeren juist erg groot: van de vijftig-plussers is 66% georganiseerd tegen slechts 4% van de dertig-minners.

Het aandeel van laag opgeleiden is onder jongeren veel kleiner dan onder ouderen:

de Nederlandse werknemers raken steeds beter opgeleid. Onder ouderen zijn de laag opgeleiden gemiddeld iets beter georganiseerd dan de hoog opgeleiden, maar onder jongeren is dit verschil veel groter. Jongeren met een MAVO- of VBO-opleiding of alleen basisschool zijn veel beter georganiseerd dan jongeren met een meer algemene en hogere opleiding. Dat geldt niet voor de MBO'ers, die zijn relatief goed georganiseerd. Werknemers met een VWO- of met een universitaire opleiding zijn het minst van alle jongeren georganiseerd, maar dat zou heel goed kunnen komen omdat het bij deze groepen vaak om bijbanen gaat.

Cao's zijn een van de belangrijkste producten van vakbonden en ook een belangrijke reden om lid te worden. Vakbondsleden vinden het belangrijker dan niet-vakbondsleden om onder een cao te vallen (90% versus 73%). Onder

de vakbondsleden is er wat dit aangaat geen verschil naar leeftijd: jongere vakbondsleden vinden de cao even belangrijk als ouderen. Bij de ongeorganiseerden vinden vooral de dertigers de cao onbelangrijk, maar verschillen de jongeren niet van de veertigers en vijftigers in hun mening. Dit biedt hoop op een hogere organisatiegraad onder jongeren.

Vakbondsleden vinden iets vaker dan ongeorganiseerden dat het verschil tussen de laagste en de hoogste lonen in hun bedrijf te groot is. Vooral de veertigers, zowel georganiseerden als ongeorganiseerden, vinden de verschillen vaak te groot. Jongeren vinden minder vaak dan dertigers en vijftigers dat de verschillen te groot zijn.

Grafiek: 'Vindt het belangrijk om onder een cao te vallen', uitgesplitst naar leeftijdsgroep en lidmaatschap vakbond. Gewogen data Loonwijzer 2005.

Maarten van Klaveren is senior onderzoeker/consultant bij STZ-advies & onderzoek, Eindhoven.

Kea Tijdens is onderzoekscoördinator bij AIAS, Universiteit van Amsterdam.

Herstel

In het vorige nummer van Zeggenschap is per abuis de grafiek bij de Loonwijzer op p. 44 (Waar zitten jonge vakbondsleden?) weggefallen. Een vervelende fout, die we hierbij graag herstellen.

Grafiek 'Vindt het belangrijk om onder een cao te vallen', uitgesplitst naar leeftijdsgroep en lidmaatschap vakbond. Gewogen data Loonwijzer 2005.

